

TWO-TIME NEWBERY MEDALIST

LOIS LOWRY

Ağaç.

Masa.

Kitap.

GENÇ
T
TIMAS

I

Üç kelime söyleyeceğim size. Bunları gelişigüzel seçiyorum. Dikkatli dinleyin. Önemli olacaklar.

Ev.

Şemsiye.

Elma.

Bu kelimeleri aklınızda tutun. Daha sonra nedenini açıklayacağım.

2

“Bir. Dün gece akşam yemeğinden sonra kustum ve burnumdan patlıcanlar çıktı,” dedi arkadaşım Ralphie Mariani.

Bunu bir an düşündüm. “Tamam,” dedim. “Sıradaki.”

“İki. Babam bir volkanın yakınlarındaki bir İtalyan kasabasında doğmuş ve bir zamanlar bebek arabası küllerle kaplıymış.”

“Peki. Devam et.”

“Üç. Bu sabah kız kardeşimin yatak odasında kocaman bir örümcek vardı ve kedi onu alıp yedi.”

Çok kolay. “Bir,” dedim ben de ona. “Birincisi yalan olan. Çok basitti Ralphie, babanın volkan hikâyesini bin kere duydum daha önce. Ve Piccolina’nın bulduğu her şeyi yediğini herkes bilir. Tabii yemiştir örümceği. O yüzden burundan çıkan patlıcanlar yalan.”

“Evet, haklısın,” dedi Ralph omuzlarını silkerek. “Gerçek olanları daha iyi bulmalıyım. Şimdi eşitlendik mi?”

“Hayır, ben çok öndeyim Ralphie. On sekize yedi.”

“Sence daha iyi oynuyor muyum peki?”

“Belki biraz daha iyi. Üzerinde çalışmaya devam et.”

Bu hep oynadığımız bir oyun: iki gerçek ve bir yalan. Ralphie bu oyunda pek iyi değil. Aslında okulda çok zekidir -aynı sınıftayız- ama, şöyle diyelim: eğer Ralphie’nin genlerinde alfabetik sırayla ilerlerseniz B harfine geldiğimizde kuvvetli bir bilim geni bulabilirsiniz. Bu şaşırtıcı değil çünkü babası doktor ve sanırım böyle şeyler genlerle geçebiliyor. Aynı zamanda boy kısalığı hakkında da bir gen bulabilirsiniz, bu da büyük ihtimalle kalıptımsaldır; Doktor Mariani olsa olsa 1.67 boylarında, annemden bile kısa. Ralphie ise hem ondan kısa hem benden. Sanırım daha uzayacaktır, ama hiçbir zaman da basketbol yıldızı olmayacak.

Ama B harfinde bilinçli düşünme geni bulamazsınız, Ralphie’de böyle bir gen yok. Ve iki gerçek bir yalan oyunu da ciddi anlamda bir bilinçli düşünme gerektirir.

Oyunun sırrı absürt, inanması zor olan gerçekler bulmakta. Mesela, size bir örnek vereyim.

Bir: Gelecek doğum günümde, eylülde, on iki olacağım.

İki: İkinci adım, bir erkek ismi olmasına rağmen, Henry.

Üç: En yakın arkadaşım benden yetmiş yedi yaş daha büyük.

Yalan olan birincisi. Doğum günüm geçtiğimiz aydı, bir hafta önce, tam tarih vermek gerekirse 22 Temmuz’da. Daha yeni on bir oldum. Ama eminim siz diğerlerinin yalan olduğunu sanmışsınızdır, öyle değil mi? Çünkü diğer ikisi tuhaf ve inanması zordu.

Ama adım gerçekten Sophia Henry Winslow. Ailem oğulları olacak sanmış, olmamış, doktor da onlara başka bir bebekleri

olmayacağını söylemiş. Onlar da bana planlamış oldukları gibi Henry ismini vermişler, bu ismi seviyorum aslında.

Ve en yakın arkadaşımın seksen sekiz yaşında olduğu da bir gerçek. En yakın arkadaşımın adı Sophie Gershowitz.

Bu hikâye (gerçek bir hikâye) çoğunlukla benim ve onun hakkında.

3

Biliyor musunuz? Bir hikâye yazmak zor değil. İhtiyacınız olan şeyler belli: karakterler, mekân, konunun detayları (ne oldu, neden oldu, sonra ne olacak gibi) ve tabii, bir son. Hepsi az çok bu kadar. Sınıfımdaki bazı çocuklar Yaratıcı Yazarlık ödevi verildiğinde sızlanıp şikâyet ediyor. Ama ben etmiyorum. Benim için kolayca yüksek not alınacak bir ödev. Sanki spagetti için sos hazırlıyormuşum gibi malzemeleri birleştiriyorum yalnızca. Peki tarifi ya baharata ihtiyacı olursa? O zaman da zarf ve sıfatları serpiştiriyorum üstüne. İşte bu kadar. Bir hikâye böyle yazılır.

Başlamanın birçok yolu var.

Bir zamanlar.

Karanlık ve karlı bir geceydi.

“Babam elinde baltayla nereye gidiyordu?”

(Bunlardan birkaç tanesi.)

Ama buna nasıl başlayacağım konusunda biraz zorlandım. Bir keresinde bir yazar okuluma gelip kitap yazmak hakkında konuşmuştu. Çocuklar yazara bir sürü sormuştu. Ne kadar para kazandığını, evcil hayvanı olup olmadığını ve başka bir kitap yazıp yazmayacağını. Cevapları şöyle olmuştu: “Yeterince kazanmıyorum, ha ha ha.” Ve “Evet, küçük bir kanişim var.” Ve “Evet, yazacağım.” Oldukça sıkıcı cevaplar.

Ama sonra bir çocuk bir kitaba başlamanın en iyi yolunun ne olduğunu sormuştu, cevabı durup düşündürmüştü beni. “Farklı olan bir günde başlayın,” demişti.

Sanırım bir açıdan doğru bu dediği. Max’ın kurt kostümünü çıkarıp giydiği, yaramazlık yaptığı o gün farklı bir gündü kesinlike, ve *Arkadaşım Canavar*’ın başlangıcıydı o gün. Başka bir farklı gün de Bay ve Bayan Mallard yaşayacakları yeni bir ev aradığı gündü ve ta da! *Make Way for Ducklings* oluşmuştu. Bu iki hikâyede farklı bir günde başlamıştı.

Ama *her gün* farklı değil mi zaten? En sıradan gün bile bir öncekinden farklı. Mesela pazar günü parmak arası terliklerimi giymiştim bütün gün. Ama pazar akşamı, *60 Dakika* programında Lyme hastalığından bahsetmişlerdi ve bu beni germişti, ben de dün, yani pazartesi günü spor ayakkabılarımı giyip kot pantolonumun paçalarını çoraplarımın içine soktum, böylece keneler bana değmezdi. Yani o gün biraz daha farklı olmuştu. (Ve de çok sıcak.)

Bugün mü? Bugün salı. Sıradan bir gün. Beni endişelendiren ve sinirlendiren bir sohbete kulak misafiri olana kadar da diğerlerinden farklı gözükmeyen bir gündü. Sohbeti duyduktan sonra ise sokağın karşısındaki boş ev ile ilgili belli belirsiz düşünceler yerleşmişti kafama -kirli, aslında biraz korkutucu ama içine bir şeyler saklayabileceğiniz türdendi ev. *Sakladıklarımızı*

güvende tutabileceğiniz. Ve sonra da bu gizli ve rahatsız edici düşünceler yüzünden gün farklı bir gün oluvermişti. Ve işte, bu hikâye böyle başladı.

Başlarken size karakterlerden, hikâyeye dahil olan iki insandan bahsedeceğim. İki den fazla karakter var tabii. Ama ana karakterler Sophie Gershowitz ile benim.

4

Sophie Gershowitz benim yan ev komşum ve en yakın arkadaşım. Aslında o benim ilk en yakın arkadaşım. Birçok tanıdığım, sınıf arkadaşım ve küçükken oyun oynamış olduğum çocuk var. Ama nasılsa bir türlü gerçek bir yakın arkadaşım olmamıştı; dertlerimi gerçekten anlayan, neşemi paylaşan ve benimle aynı şeyleri komik bulup benimle gülen biri. Sophie Gershowitz ile tanışana kadar olmamıştı. Onunla birçok ortak noktamız var. Sokağın aşağısındaki bir golden cinsi köpekle de aynı ortak noktaları paylaşıyoruz aslında, ama sanırım o arkadaş sayılmaz.

Adı benimle aynı olan insanlar tanıyorum. Okulumda da birkaç Sophie var. (Ve Emma! Adım Emma olmadığı için mutluyum!) Ama onlardan hiçbirisi özel değil. Onlardan hiçbirisi beni sevmiyor.

Sophie Gershowitz, gerçek adının Shlomit olduğunu söylemişti bana. Buraya başka bir ülkeden, Polonya'dan gelmişti ve bir süre boyunca karmaşık sebeplerden ötürü Polonya'daki adı Zofia olmuştu. Bu ülkeye gelince de ismi Amerikanlaştırılmış,

Sophie olmuştu. Bu büyük ihtimalle iyi bir şeydi. Adı Schlomit ya da Zofia olsaydı zorbalığa uğrayabilirdi sanırım.

Yelps uygulamasının dediğine göre New York'da "Sophie's" adında, içinde bilardo masası bulunan bir bar varmış, ama oraya hiç gitmedim. *Sophie'nin Seçimi* adında birer kitap ve film var; ne okudum ne izledim. Ve Anne-Sophie-Mutter adında meşhur bir kemancı var. Onu internette araştırmıştım, çünkü bütün Sophieleri araştırırım ve onun hakkında öyle ilginç bir bilgi bulmuştum ki sırf beni gülümsettiği için ara ara kendime mırıldanırım bunu. Bilgi řu:

Anne-Sophie Mutter'ın *Arabella Wunderlich* adında bir kızı vardı.

Keřke benim de öyle bir adım olsaydı! Ama tabii o zaman, en sevdiğim arkadaşım Sophie Gershowitz ile aynı ismi paylaşıyor olmazdım.

Ben seksen sekiz yařındaki Sophie Gershowitz'den yetmiş yedi yaş küçüęüm.

Siz hesaplayın artık, diyebilirdim ama niye uğraşacaksınız ki? Zaten söylemiştim size. Ben on bir yaşındayım.